

Inzenden scores

Uiterlijk op 5 juni de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten per school op de daartoe verstrekte optisch leesbare formulieren naar de Citogroep zenden.

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VWO/HAVO/MAVO/VBO. Voorts heeft de CEVO op grond van artikel 39 van dit Besluit de Regeling beoordeling centraal examen vastgesteld (CEVO-94-427 van september 1994) en bekendgemaakt in het Gele Katern van Uitleg, nr. 22a van 28 september 1994.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven en het procesverbaal van het examen toekomen aan de examinator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinator past bij zijn beoordeling de normen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.

2 De directeur doet de van de examinator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het procesverbaal en de regels voor het bepalen van de cijfers onverwijld aan de gecommitteerde toekomen.

3 De gecommitteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past bij zijn beoordeling de normen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.

4 De examinator en de gecommitteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.

5 Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het aantal scorepunten bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde aantal scorepunten, zo nodig naar boven afgerond.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de CEVO-regeling van toepassing:

1 De examinator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.

2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinator en door de gecommitteerde scorepunten toegekend in overeenstemming met het antwoordmodel.

Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten, die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 punten, zijn niet geoorloofd

3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:

3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;

3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het antwoordmodel;

3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het antwoordmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het antwoordmodel;

3.4 indien één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;

3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;

3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het antwoordmodel anders is aangegeven;

3.7 indien in het antwoordmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord;

3.8 indien in het antwoordmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.

4 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het antwoordmodel anders is vermeld.

5 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het antwoordmodel anders is vermeld.

6 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een toets of in het antwoordmodel bij die toets een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof toets en antwoordmodel juist zijn.

Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan de CEVO.

Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het antwoordmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.

7 Voor deze toets kunnen maximaal 61 scorepunten worden behaald. Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.

8 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.

Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.

De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar (artikel 42, tweede lid, eindexamenbesluit VWO/HAVO/MAVO/VBO).

Dit cijfer kan afgelezen worden uit tabellen die beschikbaar worden gesteld. Tevens wordt er een computerprogramma verspreid waarmee voor alle scores het cijfer berekend kan worden.

3 Vakspecifieke regel

Voor het vak Economie 1,2 (nieuwe stijl) en economische wetenschappen I en recht (oude stijl) VWO is de volgende vakspecifieke regel vastgesteld:

Voor rekenfouten worden geen punten afgetrokken. Wanneer echter de kandidaat bij een berekening kennelijk verzuimd heeft door schatting controle op het antwoord uit te oefenen, wordt voor deze fouten één punt afgetrokken tot een maximum van drie punten voor het hele examen.

4 Antwoordmodel

Antwoorden

Deel-
scores

Opmerking

Algemene regel 3.6 is ook van toepassing als gevraagd wordt een gegeven antwoord toe te lichten, te beschrijven en dergelijke.

Opgave 1

Maximumscore 2

- 1 Een voorbeeld van een juist antwoord is:
Een antwoord waaruit blijkt dat voor het zakelijk verkeer de afname van forensenverkeer en ander verkeer leidt tot minder filevorming, waarvan de tijdswinst/kostenbesparing meer dan opweegt tegen de extra kosten die het rekeningrijden met zich meebrengt.

Maximumscore 2

- 2 Een voorbeeld van een juiste berekening is:

$$\text{Prijsstijging} = \frac{0,46 - 0,32}{0,32} \times 100\% = 43,75\%$$

Vraag naar forensenkilometers verandert met $-0,57 \times 43,75\% = -24,9375\%$, hetgeen afgerond een daling van 25% is.

Maximumscore 3

- 3 het spitstarief
Een voorbeeld van een juiste berekening is:

$$\frac{742}{3,5} = 212 \text{ reisdagen (break-even)}$$

Bij 4 reisdagen per week zou de 'gemiddelde forens' méér dan $\frac{212}{4} = 53$ weken moeten werken om voordeliger uit te zijn met een spitsvignet, hetgeen onmogelijk is in één jaar.

Maximumscore 2

- 4 Een voorbeeld van een juist antwoord is:
Een antwoord waaruit blijkt dat voor de automobilist met een spitsvignet het marginale tarief per passage nul wordt, zodat de toelastkosten volledig constant zullen worden (en dus geen prikkel zullen zijn tot minder autogebruik in de ochtendspits).

Opgave 2

Maximumscore 2

- 5 Een voorbeeld van een juist antwoord is:
Een antwoord waaruit blijkt dat de economische groei een indicatie is voor de toename van het aantal transacties waarvoor huishoudens betaalmiddelen nodig hebben, en dat de inflatie vanwege de prijsstijging leidt tot een grotere behoefte aan betaalmiddelen

1
1

Maximumscore 2

- 6 Een voorbeeld van een juist antwoord is:
Een antwoord waaruit blijkt dat de maximaal toegestane groei is: $4,0\% + 1,5\% = 5,5\%$ en dat de verwachte groei van december 2002 (5,6%) hoger is dan deze maximaal toegestane groei.

Maximumscore 2

- 7 Een voorbeeld van een juist antwoord is:
Een antwoord waaruit blijkt dat de CB de kasreserve zal moeten verhogen/instellen zodat de liquiditeit van de banken afneemt waardoor (de groei van) de geldschepping minder wordt.

Maximumscore 28 hoger

Uit de toelichting moet blijken dat een deel van de extra liquiditeiten wordt opgepot en dus niet leidt tot extra bestedingen die kunnen leiden tot inflatie.

Maximumscore 29 Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Een antwoord waaruit blijkt dat er sprake is van een groei van (één of meerdere) secundaire liquiditeiten hetgeen betekent dat M3 groeit zonder dat de maatschappelijke geldhoeveelheid groeit.

Opgave 3**Maximumscore 8**10

Te beoordelen onderdeel	Noteer voor elk onderdeel 0, 1 of 2 punten: 0: (vrijwel) geheel fout 2: (vrijwel) geheel goed 1: bij twijfel
<p>a Het argument is op juiste wijze in verband gebracht met het zorgen voor het behoud van economische groei.</p> <p>Te denken valt aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een argument waaruit blijkt dat extra arbeidsaanbod, via het relatief laag blijven van de loonkosten, leidt tot verbetering van de concurrentiepositie • het beschikbaar komen van meer arbeid voor bedrijven/sectoren waarbij arbeid het knelpunt vormt zodat uitbreiding van de productie mogelijk wordt 	
<p>b Het argument moet op basis van figuur 2 correct zijn uitgewerkt.</p> <p>Te denken valt aan de mensen die niet direct beschikbaar zijn en de mensen die niet actief op zoek zijn naar betaald werk.</p> <p><i>De groep van 3.053.000 personen valt af omdat deze mensen niet kunnen of willen werken.</i></p>	
<p>c Het argument moet op basis van figuur 3 correct zijn uitgewerkt.</p> <p>Te denken valt aan de mate waarin het extra arbeidsaanbod kansrijk blijkt te zijn.</p>	
<p>d De maatregelen zijn juist gekozen en juist toegelicht.</p> <ul style="list-style-type: none"> • mogelijkheden vergroten voor flexibele werktijden • subsidies gericht op verbeteren van kinderopvang <p>Beide maatregelen passen bij het profiel uit tabel 3 waaruit blijkt dat het kansrijk extra arbeidsaanbod met name bestaat uit vrouwen met kind(eren) die op zoek zijn naar een deeltijd baan.</p> <p><i>Andere maatregelen passen niet bij het gewenste beleid en/of zijn niet te verantwoorden met de gegevens uit tabel 3.</i></p>	
Indien het gebruikte aantal woorden te veel afwijkt van de eis en/of het betoog géén goed doorlopend verhaal is.	-1

Opmerking

De werkloze beroepsbevolking (292.000) mag nergens in dit betoog opgenomen zijn als onderdeel van het te vergroten arbeidsaanbod.

Opgave 4**Maximumscore 3**

- 11 Een voorbeeld van een juist antwoord is:
Een antwoord waaruit blijkt dat door verlaging van de autonome belasting het besteedbaar inkomen stijgt en daarmee ook de consumptie hetgeen leidt tot een hogere EV en daarmee tot een hogere Y. Daardoor wordt de van Y afhankelijke belastingopbrengst groter zodat een extra verlaging van de autonome belasting noodzakelijk is.

Maximumscore 2

- 12 verhoging van de (autonome) overheidsbestedingen
Een voorbeeld van een juiste toelichting is:

$$\text{multiplier van de autonome belastingen} = \frac{+12}{-6,4} = -1,9;$$

$$\text{multiplier van de autonome overheidsbestedingen} = \frac{+10}{+4} = +2,5;$$

de absolute waarde van de multiplier van de autonome overheidsbestedingen is groter dan die van de autonome belastingen.

Maximumscore 2

- 13 Een voorbeeld van een juiste berekening is:
Het evenwichtsinkomen stijgt met 3,4% en de capaciteit met 1%, waardoor de nieuwe bezettingsgraad wordt: $\frac{1,034 \times 97,5}{1,01} = 99,8 (\%)$.

Maximumscore 3

- 14 Een voorbeeld van een juist antwoord is:
Een antwoord waaruit blijkt dat door de hogere overheidsinvesteringen de productiecapaciteit méér groeit dan door de lastenverlichting terwijl de effectieve vraag door de hogere overheidsinvesteringen juist minder groeit dan door de lastenverlichting, hetgeen de kans op bestedingsinflatie kleiner maakt (dan bij de keuze voor lastenverlichting).

Opgave 5**Maximumscore 1**

- 15 Uit het antwoord moet blijken dat dit is af te leiden uit het feit dat de totale kosten geen verband houden met het aantal betalende kijkers(q).

Maximumscore 2

- 16 Een voorbeeld van een juist antwoord is:
Een antwoord waaruit blijkt dat de (totale) opbrengsten uit reclame toenemen als het aantal betalende kijkers toeneemt, hetgeen voortkomt uit het feit dat een grotere kijkdichtheid aantrekkelijker is voor reclamemakers.

Maximumscore 2

- 17 q_4
($MO_{\text{tot}} = MK$ bij q_4)

Maximumscore 2

- 18 Een voorbeeld van een juist antwoord is:
Een antwoord waaruit blijkt dat er winst behaald kan worden indien de totale reclameopbrengsten groter zijn dan de totale kosten voor uitzendrechten en productie van de uitzendingen.

Opgave 6**Maximumscore 2**

- 19 Uit het antwoord moet blijken dat in dit stelsel de (in een bepaald jaar) op te brengen premies zijn afgestemd op het totaal van de (in dat jaar) te betalen uitkeringen.

Maximumscore 2

- 20 Voorbeelden van een juist antwoord zijn:
- Een antwoord waaruit blijkt dat de groep 20-64 jarigen minder sterk groeit dan de groep 65+ -ers, waardoor naar verhouding minder actieven de premies moeten opbrengen voor de uitkeringen van een naar verhouding grotere groep inactieven.
 - Een antwoord waaruit blijkt dat de groep alleenstaanden relatief groter wordt en deze personen een hogere AOW-uitkering krijgen dan de gehuwden/samenwonenden, waardoor de totale uitgaven voor AOW-uitkeringen (extra) zullen toenemen.

Maximumscore 2

- 21 Een voorbeeld van een juiste berekening is:
$$\frac{(2.678.000 \times 0,47 \times 10.300) + (2.678.000 \times 0,53 \times 7.200)}{125} \times 152 = 28,2 \text{ miljard}$$

Maximumscore 3

- 22 Een voorbeeld van een juiste berekening is:
- nominaal premie-inkomen per persoon in 2010: $\frac{10.525}{125} \times 152 = 12.798,40$ euro
- totaal premie-inkomen 20-64 jaar: $9.997.000 \times 12.798,40 = 127,95$ miljard euro
- premiepercentage 2010 moet worden: $\frac{28,2}{127,95} \times 100\% = 22\%$

Opmerking

Een andere manier van afronden ook goed rekenen.

Opgave 7**Maximumscore 2**

- 23 Uit het antwoord moet blijken dat in tabel 7 de handel tussen de landen van elk afzonderlijk werelddeel als 'binnenlandse handel' wordt gezien en dus niet als wereldhandel telt (aggregatie).

Maximumscore 2

- 24 $-200 (1.000 - 1.200)$

Opmerking

Uitsluitend 0 of 2 punten toekennen.

Maximumscore 2

- 25 Uit het antwoord moet blijken dat Amerika meer importeert dan exporteert hetgeen in Europa en Azië de effectieve vraag en dus de productie stimuleert.

Maximumscore 2

- 26 Uit het antwoord moet blijken dat het tekort op de Amerikaanse handelsrekening impliceert dat Amerika een deel van haar bestedingen financiert met het overschot van Europa en Azië.

Einde